

SPIERBALLEN

Guido Bottinga

SPIERBALLEN

Met illustraties van Miriam Bos

LEMNISCAAT ROTTERDAM

Van Guido Bos verschenen bij Lemniscaat:

Een zusje uit een vliegtuig

Winterkampioen

De verwanten

Witte gaten

Tekst © Guido Bottinga, 2026

Omslag en illustraties © Miriam Bos, 2026

Boekverzorging: Marc Suvaal

Nederlandse rechten Lemniscaat b.v., Vijverlaan 48,

3062 HL Rotterdam, 2026

ISBN 978 90 477 1906 9 | NUR 283

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Druk- en bindwerk: Wilco, Amersfoort

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier.

Kijk voor meer informatie, activiteiten voor thuis en in de klas en meer op www.lemniscaat.nl

Mevrouw Kamla

Siska zat op haar bed en staarde naar de honkbalknuppel. Hij stak uit een blauwe plastic krat die tussen de verhuisdozen op haar nieuwe kamer stond. De grip was versleten, de lak afgebladderd. In de krat zaten ook zijn andere honkbalspullen, zijn handschoen, zijn shirts, zijn pet.

Gisterochtend, toen ze naar school vertrok, had ze de krat op de stoep zien staan.

Bij het huisvuil.

Hoe kon ze!

Boos had ze het opgepakt, het hele krat, en was er weer mee naar de derde etage gesjouwd. Ze had hem op haar bed gezet. Toen ze in de doos keek en al zijn spullen zag, was ze even verdrietig geworden. Maar ze had zichzelf gedwongen niet te gaan huilen. Er was geen tijd voor. En ze wilde niet met dikke rode ogen op school aankomen.

Die stomme nieuwe school.

Toen haar moeder het krat 's avonds op haar kamer had zien staan, tussen de verhuisdozen, had ze diep gezucht.

'Je kunt niet alles bewaren, lieverd. We moeten verder,' zei ze.

Nou, zij misschien, dacht ze. Maar ik niet.

'Siska, kom je? We gaan naar de buurvrouw.' Haar moeder stond al klaar in de gang.

'Ik heb geen zin.'

'Dat kan, maar we gaan toch. Even kennismaken. Het hoort erbij.'

Siska sjokte erachteraan. In haar oude stadje kende ze iedereen. Hier kende ze niemand. Ze wist niet eens wie er boven of onder woonde.

Maar dat ze er burens waren, kon ze aan alles merken. Ze hoorde hun stemmen, hun voetstappen op de trap, en ze kon ze ruiken. De geuren in het trappenhuis kwamen van overal en nergens, kruidig, zwaar, zoet, zuur. Geuren die ze niet kende en die haar nog meer het gevoel gaven dat ze hier niet thuis was.

De buurvrouw met wie ze gingen kennismaken woonde direct onder hen, op de tweede etage. Ze heette mevrouw Kamla, had haar moeder gezegd, en kwam uit Suriname.

Siska had haar weleens zien lopen, een oud vrouwtje met dunne beentjes, grijs krullend haar, donkere huid en zachte, bruine ogen.

Haar moeder had gezegd dat mevrouw Kamla heel aardig was.

Dat kon zo zijn. Maar ze had er toch geen zin in.

De deur ging open. Daar stond mevrouw Kamla. Ze was klein en tener. Haar gezicht zat vol rimpels, maar haar ogen glansden. Ze glimlachte. Ze droeg een dunne, kleurige jurk met bloemen erop, een lichte omslagdoek om haar schouders en zachte slippers aan haar voeten. 'Ah, de buren. Wat gezellig. Dag Petra.' Toen keek ze naar Siska. Ze glimlachte. 'Dag jongedame. Welkom in mijn huis.'

Mevrouw Kamla gaf eerst Siska's moeder een hand en pakte daarna die van Siska. Haar hand was warm en dun, alsof je een vogeltje vasthield. Mevrouw Kamla was klein, een kop kleiner dan haar moeder, net zo groot als Siska.

'Ik heet Siska,' zei ze.

Mevrouw Kamla keek haar aan. 'Je hebt mooie ogen. Net als je moeder.'

Siska bloosde een beetje.

Toen ze de gang in stapte, wist ze opeens waar al die geurtjes in het trappenhuis vandaan kwamen.

'We trekken bij mij binnen altijd de schoenen uit, goed? Kijk, pak maar een paar slippers.' Mevrouw Kamla wees naar een plankje in de gang, vol zachte slippers in allerlei kleuren.

Siska aarzelde even, trok haar schoenen uit en koos een paar blauwe. Haar moeder deed hetzelfde. De slippers voelden zacht en warm, ze schoven bijna van haar voeten toen ze liep.

In de deuropening hing een kralengordijn dat zacht tinkelde toen ze erdoor liep, de woonkamer in.

Ze bleef even staan in de deuropening. Alles was hier anders dan bij haar thuis. De kamer was vol, overal stonden bloemen in alle kleuren en maten. Ze stonden in vazen, potten, glazen flessen. Aan de muren hingen foto's van

baby's, bruiloften, kinderen, ouderen, mannen in pakken, vrouwen in jurken die glinsterden. De muren waren okergeel met een rode bias langs het plafond. Op de vloer lag een groot kleed met een bloemenpatroon, de kleuren wat flets van de jaren.

De tafels en stoelen waren bedekt met kleurige doeken in geel, oranje en blauw. Sommige waren van glanzend plastic, andere van stevige stof. In een hoek stond een kastje met beeldjes: een olifant met vier mensenarmen en een man met een fluit. Voor de beeldjes lagen bloemen, bakjes met rijst en een paar muntjes.

[beeld: Spierballen-Copyright-Miriam-Bos-SPOT-ILLU-altaar-Ganesh.jpeg]

‘Lusten jullie thee?’ vroeg mevrouw Kamla.

‘Graag,’ antwoordde Siska’s moeder.

Siska kreeg een zacht duwtje van haar moeder toen ze te lang wachtte met haar antwoord.

‘Ja alstublieft, ik ook.’

Mevrouw Kamla wees naar de bank.

‘Ga zitten, ga zitten.’

Mevrouw Kamla verdween naar de keuken, haar armbanden klingelend in het voorbijgaan.

Siska en haar moeder namen plaats. De bank was diep en zacht, Siska zonk erin weg, haar voeten in de te grote slippers bungelden boven de grond. De slippers schoven steeds een beetje van haar hielen. Ze wist niet wat ze met haar benen aan moest. Over elkaar of netjes naast elkaar.

Haar moeder had nergens last van. Ze zat ontspannen naast haar op de bank en zei op fluisterton: ‘Wat een bloemenzee.’

Siska knikte kort. Door het raam zag ze dat ook het balkon vol stond met planten en bloemen.

Mevrouw Kamla kwam terug met een dienblad. Op het blad stonden een theepot, drie glazen en een schaal met goudbruine balletjes. Ze glommen een beetje, alsof ze net uit een pan olie kwamen. Ze zette het dienblad op tafel, alles netjes op een kleurig kleedje. Ze schonk de thee in.

‘Wat ziet dat er lekker uit,’ zei haar moeder. ‘Wat zijn dat?’

‘Dat zijn bara’s, Petra. Ik heb ze net gebakken,’ zei ze trots. ‘Pak maar.’

Siska pakte er een, uit beleefdheid, al had ze eigenlijk geen honger. Het balletje voelde nog warm en een beetje vettig en kleverig. Ze nam een klein hapje. Het smaakte vreemd, pittig en kruidig, en prikte een beetje op haar tong. Ze zag mevrouw Kamla haar nieuwsgierig aankijken. Eigenlijk was het best lekker. Ze stopte de rest van het balletje in haar mond. Mevrouw Kamla glimlachte tevreden.

Haar moeder begon met mevrouw Kamla te praten. Over de verhuizing, de nieuwe stad, haar nieuwe baan als wijkverpleegster, Siska’s nieuwe school, dat alles nog wennen was.

Siska zei niets. Ze liet de kamer en het huis op zich inwerken. Uit de keuken hoorde ze zacht een radiozender. Vrolijke muziek, druk gepraat. Het klonk alsof het feest was, zelfs als er niemand luisterde.

Toen gleed haar blik weer naar het kastje in de hoek, naar de beeldjes. Ze begreep het niet, al die dingen. Waarom stonden er bloemen voor die beeldjes? En lag er rijst?

Mevrouw Kamla had haar blik gezien. Ze knikte even en glimlachte zacht. Ze stond op, stak haar hand uit naar Siska.

‘Kom, misi,’ zei ze.

Siska aarzelde even, maar nam haar hand. Samen liepen ze naar het kastje in de hoek.

Siska bleef staan en keek naar het beeld van een man met het hoofd van een olifant.

‘Dat is Ganesha,’ zei mevrouw Kamla. Er klonk eerbied in haar stem. ‘Hij is een god die je helpt als je iets nieuws begint. Zoals jij, met je nieuwe school en je nieuwe huis.’

‘En waarom heeft u bloemen neergelegd?’

‘Dat is een klein offer. Net als de rijst. Ik heb Ganesha gevraagd om je moeder en jou te helpen.’

Siska wist even niet wat ze moest zeggen.

Gelukkig praatte mevrouw Kamla verder. Ze wees op het andere beeldje. ‘En dat is Krishna, met de fluit. Hij is ook een god. Hij speelt voor de mensen. Voor het leven zelf.’

Het werd stil in de kamer.

Siska keek naar de beeldjes en naar de bloemen ervoor. Het voelde vreemd en toch bleef ze kijken.

Ze gingen weer zitten.

Mevrouw Kamla vertelde over haar dochter, die in Nederland woonde, vlakbij, met haar gezin. Ze had ook twee zoons in Suriname. Bij elkaar had ze acht kleinkinderen.

Ze wees naar de foto’s aan de muur en vertelde blij en aan één stuk door.

Siska knikte beleefd.

Het waren te veel namen, te veel gezichten, te veel alles.

Toen ze weer buiten stonden, rook de lucht ineens anders: kouder, scherper en vooral leger.

Thuis liep Siska meteen door naar haar kamer.

Ze ging op haar bed zitten, tussen de verhuisdozen en de rommel.

Haar blik viel op de doos met honkbalspullen. Daarna keek ze naar de foto die ze tegen de muur had geprikt. Haar vader.

Het deed pijn op een stille manier. Hier, in deze vreemde stad, waar ze niemand kende. Waar ze nog geen echte vrienden had.

Ze dacht aan mevrouw Kamla, aan haar kamer, de geuren en de foto's. En aan al die bloemen.

Mevrouw Kamla was niet zoals andere mensen die ze kende. Siska zag weer het beeld voor zich van de god met het hoofd van een olifant.

Hij hielp je als je aan iets nieuws begon, had mevrouw Kamla gezegd.

Ze had zelfs bloemen en rijst voor hem neergelegd. Voor haar en haar moeder.

Nou ja... Ze kon wel een beetje hulp gebruiken.

Spierballen

Het was een saaie, regenachtige dag in de meivakantie. Siska was alleen thuis, haar moeder werkte. Ze woonden er nu drie weken en Siska kende hier nog steeds niemand. Het huis was vreemd. De stad ook. De school. En de mensen.

De enige die ze hier een beetje kende, was mevrouw Kamla. Soms hoorde Siska op het balkon onder hen het zachte geschuifel van slippers. Dat was mevrouw Kamla, die daar haar bloemen verzorgde.

‘Dag, misi,’ zei ze met haar zachte stem als ze Siska zag.

Siska keek naar beneden, naar de stoep waar onbekende mensen voorbijliepen met jassen, tassen, paraplu’s en haast. Soms ook met een hond.

Als ik een hond had, dacht ze, dan... Maar honden waren verboden. Dat had haar moeder al gezegd. Ze wilden geen geblaf. En geen vieze geurtjes in het gebouw.

Dus rook het in het trappenhuis naar van alles, behalve naar haar eigen hond. En stil was het ook nooit. Maar inderdaad: geen geblaf.

Siska staarde voor zich uit, de druilerige stad in. Toen zag ze in de verte mevrouw Kamla lopen. Ze droeg een beige kleurige regenjas, met een overvolle boodschappentas die helemaal scheeftrok van zijn gewicht.

Wat is ze mager, dacht Siska. Hoe kan ze zo'n zware tas dragen?

Op dat moment viel er iets uit. Een bloemkool rolde langzaam over de stoep en bleef tegen de stoeprand liggen.

Mevrouw Kamla merkte het niet en liep gewoon door.

Siska twijfelde geen seconde. Ze griste haar jas van de kapstok, pakte haar huissleutel en stormde de trappen af. Ze vloog de deur uit. Haar schoenen klakten op de natte stoeptegels.

Ze rende mevrouw Kamla voorbij, die haar verbaasd nakeek. Ze pakte de bloemkool op en holde terug.

'U bent wat verloren!' hijgde ze, terwijl ze haar de bloemkool teruggaf.

Mevrouw Kamla glimlachte dankbaar. 'Lieve misi,' zei ze, en haar hand rustte even op Siska's arm. 'Wil je me helpen? Dan dragen we de tas samen.'

'Ik draag de hele tas wel,' zei Siska en ze nam hem van haar over. De tas was zwaar, maar ze bleef hem dragen.

Samen liepen ze verder, de flat in. Siska droeg de tas tot aan mevrouw Kamla's voordeur.

'Kom je even binnen, misi?' vroeg mevrouw Kamla. Weer viel het Siska op hoe het binnen naar bloemen en kruiden rook.

Siska hielp in de keuken met het opbergen van de boodschappen. Daarna kreeg ze een glas limonade. Het was mierzoet, maar eigenlijk best lekker.

'Ben je alleen thuis?' vroeg mevrouw Kamla.

Siska knikte. 'Mijn moeder is aan het werk. Na de vakantie moet ik naar de naschoolse opvang,' zei ze. 'Een paar dagen per week.'

Mevrouw Kamla knikte. 'Daar ga je vast vriendinnen krijgen.'

Siska zei niets. Bij het woord 'naschoolse' trok haar buik samen. In haar vorige stadje was alles anders geweest. Haar moeder werkte daar ook veel, maar Siska had een lieve oppasmoeder, en na school ging ze vaak bij vriendinnen spelen. Hier was dat niet zo. Hier kende ze niemand. Niemand om mee af te spreken... Haar moeder vond elf nog net te jong om elke middag alleen thuis te blijven. Daarom moest ze naar de naschoolse. Ze had er net één keer te vaak over lopen zeuren. Haar moeder was boos geworden en had gezegd dat ze het er niet meer over wilde hebben.

Mevrouw Kamla stond op en liep naar het raam, waar een rij potten met bloemen stond. Ze trok een paar vergeelde blaadjes van een plant.

'Hou je van bloemen?' vroeg ze.

'Ja, maar ik weet er niet zoveel van.'

'Dat leer je vanzelf, misi. De eerste en belangrijkste les is: wees er gewoon lief voor.'

's Avonds aan tafel zei haar moeder: 'Toen ik net thuiskwam van mijn werk, zag ik mevrouw Kamla in het trappenhuis. Ze vertelde dat je haar zomaar uit jezelf geholpen had. Ze was er echt blij mee.' Ze keek Siska aan. 'Dat is echt heel aardig van je.'

Siska bloosde even van het compliment van haar moeder.

'Mevrouw Kamla is zo oud en mager,' zei ze. 'Ze kan die zware tassen helemaal niet tillen.'

Ze dacht even na. 'Eigenlijk zou ik best wel voortaan de boodschappen voor haar willen doen.'

‘Hm,’ zei haar moeder, nadenkend. ‘Als je dat echt wilt, vraag ik het haar.’

‘Ik wil het echt,’ zei Siska.

Vanaf toen deed Siska een paar keer per week boodschappen voor mevrouw Kamla. In het winkelcentrum, bij de supermarkt, de slager en de groenteboer. Ze kreeg twee grote tassen mee, een lijstje en geld in een portemonnee met bloemen erop.

In het begin vond ze het best spannend. En op de terugweg waren de tassen echt loodzwaar. Siska liep dan langzaam, de tassen tegen haar benen. Soms moest ze even stoppen om haar armen te laten rusten.

Als ze terugkwam met de boodschappen, zette ze de tassen op de grond in de keuken. Ze hielp mevrouw Kamla met het uitpakken en opruimen van de boodschappen. Daarna kreeg ze een glas limonade en soms iets lekkers erbij.

Ze praatten dan wat aan de keukentafel, met op de achtergrond vrolijke muziek uit de radio.

Mevrouw Kamla begon vrolijk te praten en stopte eigenlijk niet meer. Ze sprak vaak over haar jeugd in Suriname. Over hoe ze als kind in de rivier zwom die langs haar dorpje stroomde, ook al moest ze uitkijken, want soms zaten daar krokodillen.

Ze vertelde over de bijzondere mensen uit haar dorp: een vrouw die iedereen beter kon maken met wilde kruiden en planten, en een visser die ervoor zorgde dat niemand honger had. Ze haalde ook herinneringen op aan haar zus, Indra, die een jaar ouder was. Ze sliepen samen in één bed. Het was altijd fijn samen. Zelfs als ze ruzie hadden, moesten ze uiteindelijk toch weer om elkaar lachen.

Na de meivakantie moest Siska weer naar de nso. Het was verschrikkelijk. Niet omdat de leidster of de kinderen onaardig waren, want die waren best oké. Maar waarom vond haar moeder dat er, zelfs nu ze elf was, nog op haar gepast moest worden? Alsof ze een kleuter was die niet eens zelf mocht beslissen waar ze heen ging. Maar ze wist: erover beginnen betekende ruzie met haar moeder.

Gelukkig mocht ze die middag eerder weg van de nso. Om vijf uur rende Siska naar huis. Ze belde aan bij mevrouw Kamla, die haar de boodschappentassen gaf. Het was maar tien minuten lopen naar het winkelcentrum, maar met de zware tassen terug duurde het altijd veel langer.

Op de terugweg kwam ze altijd langs een park. Op een keer zag ze daar een meisje dat met een hond speelde. Siska zette de volle tassen even neer en keek ernaar. Het meisje gooide een frisbee en de hond rende er blaffend achteraan. Het was een grote, witte hond. Het meisje had zwart haar en was ongeveer van Siska's leeftijd.

Had ik maar een hond, dacht Siska.

Ze haalde diep adem, tilde de zware tassen weer op en liep door.

‘Hoe komt het eigenlijk dat u zoveel boodschappen nodig heeft?’ vroeg Siska een keer, toen ze met een glas limonade aan de keukentafel zat. ‘Ik bedoel... u bent alleen. En oude mensen eten toch niet zo veel?’

Mevrouw Kamla lachte. ‘Ach, misi, ik kook vaak voor anderen. Mijn dochter komt soms langs. Of familie. Of gewoon iemand uit de buurt. In Suriname kookten we altijd voor iedereen. Dat hoort zo. Je kookt nooit alleen.’

Ze knikte naar de flessen limonade. 'En altijd iets lekkers erbij. Want als iemand komt, zet je iets op tafel. Dat is gastvrijheid, misi. Zo gaat dat in Suriname.'

Siska knikte. Ze had inderdaad gemerkt dat mevrouw Kamla vaak visite kreeg. Dan hoorde ze vrolijke en drukke stemmen en gelach. Bij hen in het nieuwe huis kwam nooit zomaar iemand langs. Ze at altijd alleen met haar moeder. Snel. Soms zelfs voor de televisie. Haar moeder maakte op zondag een menu voor de hele week en deed dan precies de boodschappen die daarvoor nodig waren. Het zou helemaal in de war lopen als er zomaar rond etenstijd iemand binnenkwam.

'Suriname klinkt als een heel gezellig land,' zei Siska.

'Het is daar fijn. Niet altijd hoor, maar ik woonde er graag.'

En toen legde mevrouw Kamla uit waarom ze naar Nederland was gekomen. 'Ik wilde dicht bij mijn dochter wonen. Dat is alweer vijftien jaar geleden. Ja, misi, ik mis Suriname soms. De warmte. Het heldere licht. De geuren. De mensen.' Ze glimlachte erbij. 'Maar hier is het ook fijn. Alleen... kouder.'

Ja, dacht Siska, alles is kouder hier.

Ze bleef boodschappen doen voor mevrouw Kamla. De tassen waren iedere keer vol en zwaar, maar ze merkte dat haar armen sterker werden. Af en toe kwam ze langs het park en zag ze het meisje met de witte hond. Ze bleef dan even staan en keek van een afstandje toe.

Een keer, na het boodschappen doen, vertelde mevrouw Kamla over haar overleden man.

'Hij heette Ramdien, misi. Hij is jong gestorven. Veel te

jong. Ik had veel verdriet. Mijn kinderen waren nog klein. Daarom heb ik ook maar drie kinderen, twee jongens en een dochter.'

Drie kinderen is best veel, dacht Siska.

Mevrouw Kamla vertelde verder. 'Het leven als vrouw alleen met drie kleine kinderen was zwaar. Maar de mensen in het dorp hielpen. En mijn zus Indra was er. Gelukkig.'

Siska moest opeens aan haar vader denken. Twee jaar geleden was hij ziek geworden. Een halfjaar later was hij overleden.

Ze wist hoe zwaar het kon zijn. Mevrouw Kamla had een zus. En een heel dorp om haar te troosten. Zij had alleen haar moeder. Die had ook verdriet. Maar ze bleef altijd flink doen. Tenminste, als Siska erbij was.

Mevrouw Kamla keek haar even aan. Ze zei niets, maar haar blik bleef hangen. 'Wat mij hielp, misi,' zei ze zacht, 'was praten. Met mijn zus. Dat hielp altijd.'

Sommige mensen stoppen verdriet weg, in een soort koffer. Maar dan moet je die koffer wel je hele leven met je meedragen.

Je kunt het beter vertellen. Aan iemand die van je houdt.'

En toen was er weer die blik. Warm. Begrijpend.

Siska hield haar adem even in. Toen keek ze weg. Ze kon het niet. Nog niet.

'Waarom houdt u eigenlijk zoveel van bloemen?' vroeg Siska op een dag.

Mevrouw Kamla lachte. Ze streek met haar hand over de blaadjes van een feloranje bloem.

'Ze maken me blij, misi. Ik zie het zo: bloemen zijn kleine

stukjes zon die uit de hemel zijn gevallen. En weet je...' Ze boog zich iets naar Siska toe, alsof ze een geheim verklapte. '... de zon heeft zoveel mooie gezichten. En elk gezicht heeft op aarde een bloem gekregen.'

'Bloemen, gezichten van de zon?' vroeg Siska verbaasd.

Mevrouw Kamla glimlachte. 'De zon geeft ons licht en warmte en iedere keer weer op een andere manier. Net zoals bloemen ons steeds weer iets anders vertellen. Kijk.' Ze wees naar een vaas met grote, paarse bloemen.

'Dat zijn dahlia's. Ze geven kracht. Ze zeggen: hou vol, ook als het moeilijk is.'

Ze draaide zich om naar een groepje kleine, witte bloemen in een glazen fles.

'Dit is jasmijn. Dat is liefde, misi. Maar niet zomaar liefde. Jasmijn is liefde die zacht is. Die geduldig is.'

Siska liep mee naar het raam, waar oranje bloemen stonden. 'Dit zijn mijn lievelingsbloemen. Zinnia's. Een zinnia is een gezichtje van blijheid en vriendschap.'

Ze plukte er eentje en gaf die aan Siska.

'Dank je wel,' zei ze. Toen zag ze een mooie rode bloem. Ze wees ernaar. 'En die daar?'

'Ja, dat is een mooie,' riep mevrouw Kamla blij.

'Surinamers zijn dol op deze bloem. Dat is een anthurium. Hij zegt: laat je hart openstaan, zelfs als het pijn doet. Leef zo, misi. Altijd open.'

Siska keek naar de bloem en zonder dat ze het doorhad, zei ze hardop wat mevrouw Kamla over bloemen had gezegd. 'Je moet er gewoon lief voor zijn.'

Mevrouw Kamla knikte. 'Altijd, misi. Voor bloemen. Voor mensen. En ook voor jezelf.'

Die avond richtte Siska op haar kamer, op de boekenplank bij het hoofdeinde van haar bed, een klein altaartje op. Net zoiets als mevrouw Kamla had, maar dan zonder de beeldjes van goden die ze niet kende. Het was voor haar vader. Zijn foto stond er in een lijstje en ernaast lag zijn honkbalhandschoen. Ze had een pakje Stimorol-kauwgum neergelegd, dat was zijn lievelingskauwgum. Ze herinnerde zich de frisse geur als hij er net een in zijn mond had gestoken. Ze legde er een bloem bij die ze van mevrouw Kamla had gekregen.

‘Ik mis je, pap,’ zei ze zacht.

